

Аліна Назарук

*Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. Сидорук Т. В.,
Національний університет “Острозька академія*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Розглянуто особливості євроінтеграційних процесів в Україні на сучасному етапі. Окреслено ключові напрямки в рамках діалогу Україна – ЄС.

In the article special characteristics of European integration in modern Ukraine are analyzed. The are keys areas in the Ukraine – EU dialogue also reviewed.

Рассмотрено особенности евроинтеграции в Украине на современном этапе. Также рассмотрено ключевые направления в рамках диалога Украина – ЕС.

Євроінтеграційні прагнення України стали невід’ємними реаліями політичного сьогодення. Європейські орієнтири набули практичного втілення у низці рішень та дій як української держави, так і офіційних органів Євросоюзу. Проте, за масовим оволодінням європейською фразеологією нерідко криється досить неглибоке розуміння механізмів реалізації такого амбіційного завдання.

Незмінність європейського вибору України зумовлена самим фактом цивілізаційної приналежності до спільноти європейських народів. Інтеграція в європейський політичний, економічний і гуманітарний простір є стратегічним орієнтиром і системоутворювальним чинником розвитку держави. Складовими процесу зближення України з ЄС виступають поглиблення політичного діалогу, зміцнення європейського безпекового простору і підвищення ефективності інструментів співпраці у пріоритетних галузях інтеграції [3].

Ключовим питанням порядку денного відносин Україна – ЄС залишається переговорний процес стосовно укладення Угоди про асоціацію на заміну чинної Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом. Враховуючи особливість цієї Угоди з точки зору політичної асоціації та інтеграції

європейського та українського ринків, її підписання має важливе політичне значення, оскільки воно означатиме свідомий вибір української влади на користь розвитку України в рамках європейської цивілізаційної моделі. Саме тому підписання УА, як здійснення акту політичної дії, є неприйнятним для тих політичних кіл та третіх держав, які прагнуть продовження стану економічної та політичної невизначеності України, а відповідно – її слабкості та перебування в статусі об'єкту геополітичних та економічних домовленостей інших держав [1].

Одним з важливих питань двостороннього співробітництва між Україною та ЄС виступає лібералізація візового режиму, започаткована Україною, яка у 2005 р. в односторонньому порядку ввела безвізовий режим для громадян держав-членів ЄС. У ході Саміту Україна – ЄС 22 листопада 2010 р. у Брюсселі Україні було надано План дій щодо запровадження безвізового режиму для короткотермінових поїздок громадян України до держав – членів ЄС. Надання Україні Плану дій означає перехід від абстрактних дискусій до предметної та цілеспрямованої роботи з чіткою перспективою запровадження безвізового режиму поїздок громадян України ЄС.

Набуття статусу безвізової країни у відносинах з ЄС залежить від успішності реалізації євроінтеграційного курсу України в цілому – від результативності внутрішніх перетворень в країні, які мають якісно вплинути на образ країни, сприйняття її здатності брати на себе та виконувати серйозні зобов'язання у різноманітних сферах, що являють спільний європейський інтерес [5].

Приєднання України до Світової організації торгівлі у 2008 р. Відкрило шлях до початку переговорів про створення поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС, що є стратегічним завданням нашої держави в економічній сфері. Створення даної ЗВТ з широкомасштабним регуляторним наближенням України до стандартів ЄС сприятиме поступовій інтеграції України до внутрішнього ринку Євросоюзу. Мета заходів, які Україна впроваджуватиме згідно з угодою про ЗВТ, полягає у проведенні потрібних для України реформ, що становитиме потужний імпульс для загального розвитку країни. У цьому контексті угода про ЗВТ має носити збалансований характер, відкриття ринків України має бути пропорційним отриманню користі, що очікується від цього.

Як імпортери енергоносіїв, Україна та Євросоюз спільно зацікавлені в безпечному постачанні енергоресурсів та диверсифікації їх надходження. Україна є одним з важливих партнерів ЄС в якості крупного транзитера енергоносіїв, особливо природного газу. Тому

надійна робота української ГТС має для Євросоюзу стратегічне значення, а інтеграція енергетичного ринку України до європейського є особливим спільним пріоритетом.

На сучасному етапі для України можливостями співробітництва в рамках ЄПС є Порядок денний асоціації Україна–ЄС, прийнятий на заміну Плану дій Україна–ЄС, та дві ініціативи Євросоюзу – “Чорноморська синергія” та “Східне партнерство” [2].

“Синергія Чорноморського регіону – пропозиція регіонального співробітництва” стала спробою ЄС створити єдині рамки для діяльності ЄС в Чорноморському регіоні. Поштовхом до цього стало приєднання до ЄС Болгарії та Румунії і отриманий, таким чином, вихід до Чорного моря. Втім дана ініціатива дотепер має декларативний характер, не дає чіткого пояснення політичної позиції ЄС з проблемних питань Чорноморського регіону, а також не має практичного наповнення.

З метою посилення механізмів співпраці в рамках ЄПС зі східно-європейського вектора була запроваджена нова стратегія ЄС “Східне партнерство” (СП), до якої увійшли Україна, Молдова, Білорусь, Грузія, Вірменія та Азербайджан. Дана ініціатива покликана активізувати партнерські відносини ЄС з державами–учасниками СП та між ними і таким чином здійснювати інтенсивніше підтримання реформ країн–партнерів. СП не передбачає перспективи членства для держав–учасників і спрямована лише на розвиток із країнами–партнерами привілейованих відносин, побудованих на взаємному визнанні спільних цінностей, верховенства права, належного управління, дотримання прав людини, принципів ринкової економіки та сталого розвитку.

В рамках Європейської політики сусідства Європейська Комісія (ЄК) запровадила “Інструмент європейського сусідства й партнерства” (ІЄСП) (набрав чинності 1 січня 2007 р. і розрахований на період 2007–2013 рр.). Він спрямований на продовження таких програм допомоги як ТАСІС (для Східноєвропейського регіону) і МЕДА (для Середземноморського) в країнах ЄПС і в Росії.

Послідовність і наполегливість України, її майбутні успіхи на шляху економічних і політичних реформ, реальне наближення країни до європейських політичних, економічних і правових стандартів дозволить у перспективі правомірно порушити питання про готовність нашої держави до членства в ЄС.

Нині є очевидним, що інтеграційна стратегія України має ґрунтуватися не на деклараціях про наміри входження до європейських політичних структур, а на створенні внутрішніх передумов набуття

членства в Євросоюзі. Головним завданням України на сьогоднішньому етапі є утвердження європейських цінностей і стандартів в політиці, економіці, соціальній сфері. У цьому – запорука суспільної стабільності і сталого розвитку нашої держави [1].

Список використаних джерел та літератури:

1. Європейський проект та Україна : монографія [Текст] / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. – К. : НІСД, 2012. – 192 с.
2. Незалежність України в глобалізованому світі: вектори ХХІ століття [Текст] // зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (Київ, 22 серп. 2011 р.) : до 20-річчя незалежності України / упоряд. Я. А. Жаліло, С. О. Янішевський. – К. : НІСД, 2011. – 192 с.
3. Ризики європейського інтеграційного проекту: виклики та можливості для України / І. В. Клименко, І. В. Ус. – К. : НІСД, 2012. – 88 с.
4. Сидорук Т. Європейська інтеграція України : навч. Посібник [Текст] / Т. Сидорук, В. Павлюк, В. Малькін. – Л. : ПАІС, 2011. – С. 116-122.
5. Сушко О. Шенгенська зона турбулентності [Електронний ресурс] / О. Сушко // Дзеркало тижня. – 2011. – №13.- 08 квітня. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/POLITICS/shengenska_zona_turbulentnosti.html. – Назва з екрана
6. Хорошковський В. Євроінтеграція: прискорити не можна зволікати [Електронний ресурс] / В. Хорошковський // Дзеркало тижня. – 2012. – №45. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/POLITICS/evrointegratsiya_priskoriti_ne_mozhna_zvolikati.html. – Назва з екрана